

***Mycobacterium tuberculosis* DNS izolātu molekulārbioloģiskais salīdzinājums pirmreizēji un atkārtoti saslimušiem pacientiem**

Ilva Pole^{1,2}, *Inta Jansone*², *Ģirts Šķenders*¹,
*Anda Nodrieva*³, *Iveta Berģe*¹, *Iveta Ozere*^{2,3},
*Vija Riekstiņa*¹, *Renāte Ranka*^{2,3}

¹Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca,
stacionārs "Tuberkulozes un plaušu slimību centrs", Latvija

²Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs

³Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija

Ievads. Lai gan tuberkulozes (TB) epidemioloģiskā situācija Latvijā ar katru gadu nedaudz uzlabojas, tā joprojām nav zaudējusi savu aktualitāti mūsu sabiedrībā. Nepilnīgi izārstētai tuberkulozei dažreiz pat pēc vairākiem gadiem var būt recidīvi. Salīdzinoši ātru un drošu *M. tuberculosis* (MT) celmu identificēšanas metožu pielietošana ļauj sākt savlaicīgu ārstēšanu un palīdz novērst šī potenciāli bīstamā slimības ierosinātāja izplatību.

Darba mērķis. Noskaidrot ģenētisko profilu atšķirības MT izolātiem, kas iegūti no pirmreizēji reģistrētiem (AP) un atkārtoti (AR) ar TB saslimušiem pacientiem.

Darba materiāls un metodes. Iegūto DNS paraugu molekulārbioloģiskai raksturošanai izmantota spoligotipēšana (starpfragmentu oligonukleotīdu genotipēšana). Rezultātu apstrāde un analīze veikta SITVIT datu bāzē.

Rezultāti. Pētījumā izmantoti 1005 MT izolāti jeb 24% no visiem reģistrētajiem pirmreizējiem saslimšanas gadījumiem un 169 MT izolāti jeb 28% no visiem reģistrētiem atkārtotiem saslimšanas gadījumiem Latvijā laikposmā no 2008. līdz 2012. gadam.

Starp visbiežāk izplatītajiem un mūsu populācijā raksturīgākajiem spoligotipiem identificēti: SIT1, SIT20, SIT35, SIT40, SI42, SIT50, SIT53, SIT119, SIT254, SIT262, SIT264, SIT283, SIT766, SIT1292.

Salīdzinot AP gadījumus ar AR, konstatēts šādu spoligotipu izplatības pieaugums atkārtotu saslimšanas gadījumu grupā: SIT1, SIT42, SIT53.

Savukārt SIT20 un SIT264 spoligotipi tika novēroti tikai AP grupā.

Secinājumi.

1. Salīdzinot AP un AR gadījumu ģenētiskos profilus, tika novērotas atšķirības atsevišķu spoligotipu sastopamībā.
2. Iespējams, ka šīs atšķirības var būt saistītas ar pacienta individuālu uzņēmību un dažādu MT celmu atšķirīgo virulenci.

Pētījums veikts valsts pētījumu programmas "BIOMEDICINE" darbības gaitā.